

LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejus pristato Australijoje kūrusio lietuvių tapytojo Jurgio Mikševičiaus darbus

Lapkričio 7 d. LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejuje atidaryta retrospektyvinė paroda „Jurgio Mikševičiaus pasauliai“. Tai pirmasis išsamus dailininko Jurgio Mikševičiaus (1923–2014) kūrybos pristatymas Lietuvoje. Jį kuruoja LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejaus direktorė Ilona Mažeikienė, LNDM Vaizduojamosios dailės skyriaus vedėja Regina Urbonienė ir menininko dukra Carolyn Leigh. Parodoje eksponuojami tapytojo darbai, kuriuos Lietuvai padovanojo J. Mikševičiaus šeima. Paroda veiks iki kovo 28 d.

Lietuvos nacionalinio dailės muziejaus informacija

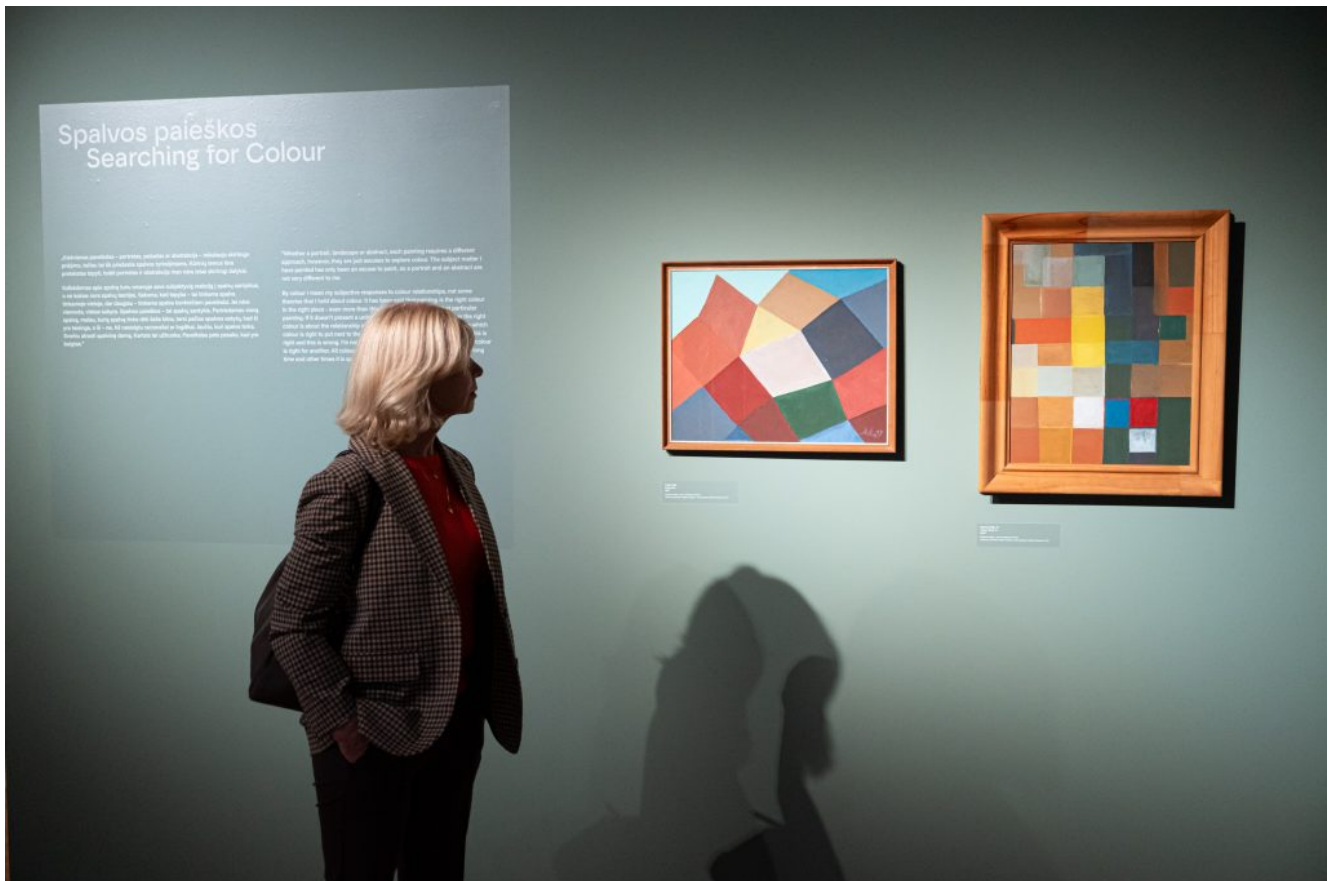
„Lietuvos nacionalinis dailės muziejus nuosekliai į Lietuvą grąžina iškilių ir dažniausiai tėvynėje per mažai žinomų išeivijos menininkų kūrybą, ją tyrinėja ir pristato visuomenei įspūdingose parodose. Muziejaus kuratorių ir partnerių pastangomis jiems derančias vietas Lietuvos meno istorijoje atgauna Aleksandra Kašubienė, Pranas Domšaitis, Eva Kubbos, Žibuntas Mikšys, Antanas Mončys, garsūs litvakų dailininkai, daugiau sužinome apie išeivių iš Lietuvos kūrybą ir gyvenimą. Šį rudenį atėjo eilė geriau pažinti Australijoje kūrusio Jurgio Mikševičiaus talentą. Už šią galimybę esame dėkingi dosniai dailininko šeimai“, – sako LNDM generalinis direktorius dr. Arūnas Gelūnas.

Jurgio Mikševičiaus (1923–2014) kūrybos pristatymo renginys | Gintarės Grigėnaitės nuotr.

Dailininko kūryboje - karo patirtys, meilė Australijos kraštovaizdžiui ir sakralumo matmuo

„Mano paveikslai yra mano gyvenimo visuma, įvykiai yra antraeiliai. Jei turiu ką pasakyti, tai galiu pasakyti tik paveikslais, o žodžiai gali būti tik blankesnis to atspindys“, – teigė J. Mikševičius.

Jurgio Mikševičiaus paveikslų paroda | Gintarės Grigėnaitės nuotr.

Dailininko, kalbėjusio paveikslais, kūrybinį palikimą sudaro peizažai, portretai, natiurmortai, abstrakčios kompozicijos, piešiniai. Pasak parodos kuratorių, J. Mikševičiaus paveiksluose perteikta intensyvi emocinė būsena artima vokiečių ekspresionistų kūrybai, o naujos spalvinės harmonijos paieškos, moderni raiška suartina jį su Pauliaus Klee abstraktais ir avangardistiniais eksperimentais, meditacinės nuotaikos – su indiška misticismo praktika. Daugialypėje menininko kūryboje susipina skaudžios europinės karo patirtys, meilė Australijos kraštovaizdžiui, šiltas ir jautrus santykis su žmogumi, sakralumo matmuo.

J. Mikševičiaus kūrybinis fenomenas Australijoje itin plačiai nuskambėjo pastarąjį dešimtmetį: buvo surengtos asmeninės parodos Luroje, Manlyje, Basterste. „Labai dažnai tik mirus menininkui mėginame įvertinti ir suprasti jo vietą platesniame meno istorijos lauke. Kad ir pavėluotas, šis pripažinimas yra neįtikėtinais svarbus. Ir J. Mikševičiaus, tylaus ir nepasotinamo meno praktiko, iškėlimas nėra išimtis“, – teigė žymus Australijos meno kritikas Rogeris Butleris.

Jurgio Mikševičiaus paveikslų paroda | Gintarės Grigėnaitės nuotr.

Budistas lietuvis dailininkas, užaugintas Bauhauzo mokyklos

J. Mikševičius gimė 1923 m. Šiauliuose, inžinieriaus Medgardo ir gydytojos Elenos šeimoje. Baigė berniukų „Aušros“ gimnaziją Kaune. 1944 m. šeimai pasitraukus iš Lietuvos, mokėsi Berlyne, nuo 1946 m. studijavo architektūrą Darmštato technikos universitete. Čia pat lankė prof. Pauliaus Thesingo studiją, kur mokėsi spalvų teorijos, abstrakcijos pagrindų dizaino. Studentai buvo ugdomi pagal Bauhauzo mokyklos principus. Pasak parodos kuratorių, studijų metai Vokietijoje subrandino J. Mikševičių kaip menininką, suformavo jo estetinių vertybių sistemą, išlavino meninį skonį.

1948 m. dailininkas emigravo į Australiją, čia iš pradžių dirbo migrantų stovykloje Basterse (Naujajame Pietų Velse), vėliau statybose šalies sostinėje. Po metų J. Mikševičius tapo pirmuoju lietuviu Kanberos dailininkų sąjungos nariu. 1953 m. dailininkas persikėlė į Sidnėjų, kur dalyvavo Šiuolaikinio meno asociacijos veikloje, buvo vienas iš Baltijos šalių menininkų grupės „Šešios kryptys“ (angl. *Six Directions*) steigėjų. Rengė bendras parodas su lietuvių menininkais Algirdu Šimkūnu, Henriku Šalkausku ir kitais, dirbo dailės pedagogu.

Jurgio Mikševičiaus paveikslų paroda | Gintarės Grigėnaitės nuotr.

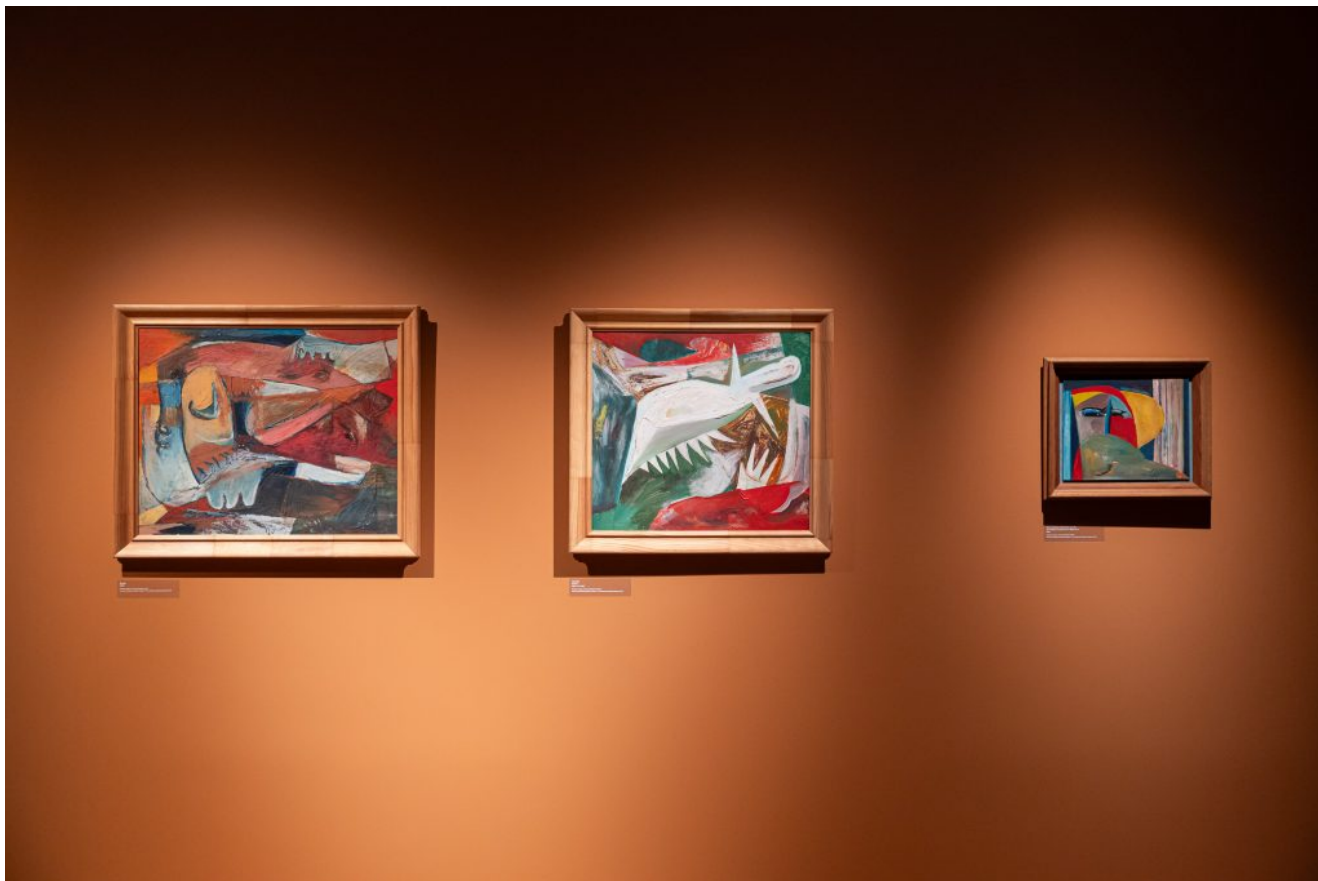
Dar studijų metais J. Mikševičius domėjosi religiniais ir filosofiniais hinduizmo tekstais, Indijos menu. Ne sykį keliavo po Indiją, praktikavo budizmą. Apie 1978 m. J. Mikševičius pasitraukė iš viešojo meninio gyvenimo, tačiau kūrybos neapleido, tapė iki paskutinių gyvenimo dienų. Dailininkas mirė savo namuose Bensvilyje 2014 m., jo pelenai išbarstyti namų apylinkėse.

Lietuvai padovanota menininko darbų kolekcija

Siekdama išsaugoti ir populiarinti unikalaus Australijos lietuvių menininko kūrybą, dailininko šeima suformavo kūrinių kolekciją ir 2023 m. padovanojo Lietuvai 77 J. Mikševičiaus kūrinius ir dalį asmeninio archyvo. Šį tarptautinės reikšmės bendradarbiavimo projektą įgyvendinti padėjo Lietuvos kultūros taryba ir ilgamečiai LNDM partneriai – Pasaulio lietuvių, Australijos lietuvių bendruomenės, privatūs rėmėjai.

Dovana reikšmingai praturtino LNDM saugomą Australijos lietuvių menininko kūrybos rinkinį. Pirmieji J. Mikševičiaus kūriniai Lietuvą pasiekė dar 1994 m. kartu su žinomos mecenatės dr. Genovaitės Kazokas LNDM padovanotais kūriniais. 2012 m. dailininko dukros Helena Miksevicius ir Carolyn Leigh,

lankydamosi Vilniuje, perdavė tuometinio Lietuvos dailės muziejaus rinkiniams dar 4 kūrinius. Prieš septynerius metus menininko dukros LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejuje surengė J. Mikševičiaus gyvenimo ir kūrybos pristatymą ir eksponavo nedidelės apimties parodą muziejaus patalpose.

Jurgio Mikševičiaus paveikslų paroda | Gintarės Grigėnaitės nuotr.

Retrospektyvinėje parodoje „Jurgio Mikševičiaus pasauliai“ lankytojai išvys kūrinius iš J. Mikševičiaus darbų rinkinio LNDM ir 3 dailininko darbus, saugomus Nacionaliniame M. K. Čiurlionio dailės muziejuje.

Parodos kuratorės ir koordinatorės: Ilona Mažeikienė, Regina Urbonienė, Carolyn Leigh.

Parodos dizainerė Rūta Mozūraitė

Parodos architektė Austė Kuliešiūtė-Šemetė

Parodą organizuoja LNDM Vytauto Kasiulio dailės muziejus

Partneriai: Nacionalinis M. K. Čiurlionio dailės muziejus, Australijos lietuvių bendruomenė, Pasaulio lietuvių bendruomenė

Rēmējai: Australijas lietuvių fondas, UAB „Metida“